

Forfængeligheds-udgivere

[Flemming Dalsgaard](#) skriver, at jeg skulle have hævdet, at jeg ”anser det for usandsynligt, at der kun skulle være solgt 90 eksemplarer af min fremragende bog?”. Endvidere mener han at have læst i mine indlæg at jeg siger ”at forlaget har stukket en masse penge til side”. Derfor er jeg, som han udtrykker det selv ”lidt ude på injurielovens overdrev?”

Det mindste man må kunne forlange af en person, der kalder sig forfatter er vel, at personen kan læse og at han har forstået, hvad jeg skrev. Det lader i Dalsgårds tilfælde ikke til at have været tilfældet? Jeg har tilladt at undre mig over, at min bog kun skulle have solgt 90 eksemplarer, og jeg har spurgt til økonomien bag min bog og til økonomien i det hele taget for alle forfattere i de regnskabsdata, der foreligger, hvor det ikke fremgår hvor meget Mellemsgaard-Hedwig og ØKNOM har modtaget i forfatterindskud, hvordan de hænger sammen, hvad der er af interne faktureringer og omkonteringer og hvor meget forfatterhonoraret andrager som omkostning betragtet? Jeg finder forholdene omkring den måde forfattere behandles på kritisabel, men et er kritik, noget andet er injurierende udtalelser – det kan Dalsgaard vist ikke helt se forskellen på?

Et simpelt opslag på nettet fortæller os, at der i injuriersager kan være tale om enten en såkaldt sigtelse eller en ringeagtsytring. *Sigtelser* er udtalelser, hvor jeg har bevisbyrden. Altså det skulle være noget i retning af, at jeg skriver at Kaj Mellemsgaard Sørensen er en bondefanger, eller at han ”snyder i skat”. Hvis jeg kunne bevise det, ville jeg ikke tøve med at skrive det, men det kan jeg ikke, og derfor skriver jeg det selvfølgelig heller ikke. Jeg kan undre mig over visse ting, jeg kan stille spørgsmål, der måske umiddelbart virker retoriske, selvom de ikke er det – lige meget, er mit problem altid manglende beviser. Derfor kan jeg kun skrive i spørgende stil uden at fremkomme med beskyldninger! Til gengæld er det temmelig uheldigt, at vi ikke kan få klarhed over, hvad der sker mht. mit og andre forfatters indtægter på bøger. Hvorfor ikke lægge tallene på bordet, så vi kan se, hvordan en indtægt er beregnet. Ikke, at dette nødvendigvis giver et retvisende billede, men det er dog et lille skridt på vejen mod en afklaring.

Sørensen selv derimod har gjort sig skyldig i en sigtelse uden at føre bevis. Han har kaldt mig ”en svindler” i en personlig e-mail. At det er en personlig mail, befrier ham ikke for ansvar i.f.h.t. injurieloven. En dom ved byretten i Århus i 2002 har godtgjort, at selv personlige mails kan betragtes som injurierende.

Ringagtsytringer kan omfatte alle typer af udtalelser f.eks. ironi og gentagelser af andres injurierende udtalelser. Man skriver selvfølgelig ikke noget i retning af, at Kaj Mellemsgaard Sørensen ”slår sin kone”, eller at han er en idiot. Ringagtsytringer i dag opfattes imidlertid anderledes end tidligere, fordi man opererer med den såkaldte ”almindelige tålegrænse”. Polemiske indlæg kan indeholde ironi, som kan være stærkt satirisk – den slags opfattes næppe som injurierende. Det almindelige sprogbrug har undergået en forvandling: At kalde nogle for tåbe eller idiot for år tilbage blev opfattet som injurierende; det gør det ikke i dag, hvor det beklageligvis er en uomgængelig del af hverdagssproget! Der skal en del til for at man kan blive hængt op på ringagtsytringer, og i mit tilfælde er jeg ikke gået ud over grænserne for almindelig polemik.

I mellemtiden er der dukket nye oplysninger frem i sagen. Jeg sidder her med det budget Mellemsgaard oprindeligt sendte mig. Budgettet balancerer flot ved et oplag på 750 eksemplarer og en indtægt på 186.827 kr. Prisen pr. bog er sat til 199 kr. Forfatterhonoraret skal ifølge kontrakten andrage 20% af salgsprisen ekskl. Moms. Hvis det er sandt, at den er solgt til den pris (det er den ikke jf. "price runner") skulle alene 90 eksemplarer give en omsætning på ca. 17.900 kr., og et forfatterhonorar på en femtedel eller ca. 3582 kr. Min julegave fra Mellemsgaard androg 1500 kr. Spørgsmålet er så, hvad der er solgt udenom Danske Boghandlers Kommissionsanstalt [DBK], det ved alene Kaj Mellemsgaard Sørensen. Hvis der er solgt mere, ser det ud til, at jeg er underbetalt allerede det første år efter udgivelsen

Dalsgaard mener, at det er en formildende omstændighed, at enhver virksomhed har selskabskonstruktioner. Det kan have ret i, men der er desværre også eksempler på uregelmæssigheder på kanten af lov og ret. Dalsgaard skriver at "man må sno sig (helst på lovens grund) hvis man vil have en virksomhed til at bestå. Det tror jeg også gælder for andre forlag. Er det mere odiøst når det er Mellemsgaard?", skriver han (!)

"Helst på lovens grund", altså hvis ikke man bevæger sig på lovens grund er det i orden, blot fordi andre heller ikke overholder lov og ret. Det var dog en særpræget argumentation. M.h.t. odiøse er der kun at sige – nej det er ikke odiøst, hvis et forlag holder sig indenfor lovens rammer. Og jeg har igen kun tilladt mig at rejse spørgsmål om uigennemskuelige regnskaber og selskaber. Er det forbudt? Hvad er det Dalsgaard vil. Vil han lukke munden på mig? Må jeg minde om grundlovens §77 – den handler som bekendt om ytringsfrihed. Har Mellemsgaard Sørensen og hans advokater og nu altså også Dalsgaard tænkt på denne formulering i grundloven: *Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.*

Mellemsgaards "model", som Dalsgaard vil forsvare, tjener for mig at se til at etablere et interessefælleskab mellem forfatter og udgiver, der ikke kan lade sig gøre. Vi har at gøre med to fundamentalt modsatrettede interesser her. Forlæggeren driver en forretning og ønsker at maksimere sit resultat på bundlinjen – det hedder profit Dalsgaard! Forfatteren vil naturligvis sælge sig selv og sit arbejde så dyrt som muligt, og det vil forlæggeren af gode grund modarbejde, fordi det bliver til en omkostning og en måske usælgelig bog. Det er ganske almindelig logik, der gælder på et arbejdsmarked, hvor man køber og sælger sine arbejdsydelser! Forfatteres arbejdsmarked er ikke som det øvrige arbejdsmarked reguleret of aftaler og overenskomster, hvilket taler for at der bør etableres ordnede forhold. Så ja Dalsgaard – jeg skriver ikke gratis, selvom du synes at mene, at det burde jeg gøre, nu jeg fik en bevilling til bogen på 25.000 kr., som tilgik Mellemsgaard.

Men i mellemtiden har vi jo så altså det, man i USA kalder for "Vanity press" – forfængelighedsudgivere. Det er præcist det, vi har at gøre med her. Forfængelighedsmarkedet for forfattere appellerer til forfattere, der pyntesygt vil udstille sine påfuglefjer og er parate til at gøre det om de så skulle betale for det selv. Det er her forlæggeren kan lægge lokkemaden ud. Det er også et marked for de mere magelige, der som i mit tilfælde ikke satte sig ordentligt ind i forholdene omkring kommercielle forlag, der forlanger forfatterindskud. Man betaler altså en forlægger for at få sin bog udgivet; man giver vedkommende en eneret på udgivelsen og andel i indtægter forbundet med salget. Det er selvfølgelig acceptabelt, hvis dele af indtægterne er kostægte – det uetiske er naturligvis, hvis forlæggeren har ekstraprofit, en slags rente eller royalty, som burde tilfalde forfatteren.

Mange forfattere på Sørensen's facebookside finder dette i orden og OK med dem for det. For min skyld gerne. Det er noget vrøvl at skrive, at jeg vil afskære mindre etablerede forfattere fra at have så mange udgivelseschancer som muligt. Det trykte medie er på vej ud. I dag kan alle udgive sine bøger på nettet, uden at de nødvendigvis skal screenes af diverse smagsdommere. Man kan endda selv udgive sine bøger i enten trykt form eller som e-bog fra eget forlag. Man kan sammen med andre forfattere danne forfatterkooperativer for at sprede omkostningerne over så mange muligt, og for at få en ordentlig betaling for sit arbejde. Eller man kan, som du siger, gå til forlag der betaler bedre, og som er villige til at tage en risiko. Du har ret i at, jeg skulle have gjort det sidste eller valgt en af de andre løsninger jeg opridser her.

Sjovt Nok fortalte Sørensen mig i starten at man kun udgav trykte bøger og ikke e-bøger. Det skulle vise sig at være forkert. Hvorfor han helst vil trykke bøger fremfor at bruge den nye teknologi kan vi jo så igen kun gisne om.

At jeg ikke har lidt nød, er det samme som at sige, at jeg burde skrive bøger uden at få noget for det. Den lader vi stå for den taler vidst for sig selv.